

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség: 107, kiadóhivatali táybeszélő sz. 67.

Húsvét 1944-ben.

Az egymástkövető rohanó események között a férfias szilárdság, az elhatározás, kemény és becsületes egyenessége sugárik felénk a Sztójay kormány nyilatkozatából. Ez a nyilatkozat nem jelent újat, szenzációt mindazoknak, akik egy kicsit is belemélyednek a magyarság ezeréves történelmébe. Nem jelent mást a nyilatkozat, mint vissztérést arra az egyedül járható útra, mely ezer éven keresztül megszabta a magyarság útját Kelet és Nyugat találkozásának mesgyéjén. A mi sorsunk a honfoglalás óta végzettszerűen az elhivatottság, a kemény küzdelem útját jelentette s amely egyben megszabta világpolitikai helyzetünket a középkorban éppen úgy mint ma.

Évszázadokkal ezelőtt is természetes barátaink és ellenfeleink közötti életünkben az érdekek közössége, vagy áthidalhatatlan ellentéte a középkorban éppen úgy megszabta a Dunavölgyi politikánkat mint ma s ha ezen útról akár törvényszerű elhivatottságunk felreismerésében, akár pedig ábrándképeket kergetve letértünk mindenkor tragikus csalódás, nem egyszer a nemzeti katasztrófa elé, a pusztulás immáron végérvényesen bekövetkező állomáshoz érkeztünk.

Ma sem történt más, mint visszatértünk számunkra egyedül járható lehetséges útra, amit egyébként nemcsak a becsület és hűség törvénye is visszavonhatatlanul reánszab, hanem éppen Középeurópai helyzetünkől származó elhivatottságunk is.

A nacionalista tömegek nemcsak a mindjobban erjedté vált sürgős belpolitikai kérdések megoldásának reményében állanak az új kormány mögött, hanem azért is, mert a vörös rém zászlaja, határaink előtt áll s annak minden

erőnközlő való leküzdésére ma nincs helye óvatos fontolgatásnak, hanem mindent összefogó erő kifejtésnek. A magyarság nagyon világosan látja, hogy a bolsevizmus nem csupán ősi kulturáját, hagyományát, nemzeti életformáját kívánja megsemmisíteni, hanem a legnagyobb mértéken nemzeti létünket és fennmaradásunkat is veszélyezteti.

Éppen ezért nem jelentett meglepetést a nemzetre, hogy ezért a nyílt kiállításért arról az oldalról, ahonnan eddig sem várhattunk semmi jót megindult a terrortámadás. Derült égből, majd az éjszaka sötétjéből bombák zuhantak az ország fővárosára. A húsvéti nagyhetet összedőltek házak, ártatlanul meghalt magyar véreink hosszú sora vezette be.

Nem lennének őszinték, ha azt mondanák, hogy nem ejtettek minden igaz magyar emberben ezek a terrortámadások sebet, de egyben a nemzet és annak fővárosa tanujelét adta az önfeláldozás és segítőkészség legmagasabb fokának is. Eltűntek az ellentétek, mert ha akadt eddig széthúzó érzés a fővárosban és vidéken, most amikor ránszakadt ez a kemény megpróbáltatás most egyetlen csapással megszűnt, a bombák robbanása után.

Tudjuk azt is, hogy lesz még sok ilyen támadásban részünk, ennek dacára az élet nem fog megállni, mint ahogy nem állt meg a tatár és török dulta időkben sem. A eseteket fájó szívvel siratjuk meg, de szemünkben könnyeink mellett izzik a nemzeti összefogás, hazánk és fajtánk iránti határtalan a tíz körmünkkel is megvédeni akaró acélos eltökéltségünk, amely meg hozza azt a magyar húsvétot, amelyért ma minden igazán magyarul érző fia e hazának küzdeni szent kötelessége.

Lehet, hogy 1944. húsvéti napján is nagypénteki kálváriát jelent mindannyiunk számára, de minthogy minden nagypéntek után elkövetkezik a diadalmos feltámadás a magyarság eme létéért és fennmaradásaért egy

emberként vívott küzdelmében is el fog jönni a diadalmos magyar húsvét, mert velünk a jog, az igazság s legfőképpen a Magyarok Istene, aki soha sem hagyta cserben Szűz Mária népet.

A város képviselőtestülete hódolatát fejezte ki a Kormányzó Urnak, táviratilag üdvözölte a Kormányt és vitéz Jaross Andort Mohács város díszpolgárát.

A történelmi idők komolyságához mért módon foly le Mohács megyei város képviselőtestületének április hó 3-iki közgyűlése.

Napirend előtt vitéz Szőnyi Alajos polgármester emelkedett szólásra. A történelem viharának szele — mondotta — végigszánt egész Európán s március idusa után végigrobogott a magyar tarlókon is. Az idő mélységes titkokkal telített méhe megszülte a legújabb magyar sorsfordulatot. Az utókor majd tisztázni fogja ennek a döntő jelentőségű fordulatnak előzményeit. Mi hiszünk a magyarság küldetésében, hiszünk a magyarság jövőjében és megvagyunk szilárdan győzdeve arról, hogy a nemzet helyes uton fog járni, de ennek az utnak sikeréhez minden időkben, különösen azonban most — a mikor a vörös veszedelem lobogói már ott lengenek a Kárpátok hágóin — potolhatatlan fel-tételenként írja elő a végzet, hogy

minden becsületesen gondolkodó magyar teljesítse kötelességét, hogy öntudatos akarással végezze munkáját, hogy halálos eltökéltséggel maradjon öröhlény és hogy szívvel-lelkel, összefogással rendíthetetlen hűséggel álljon a nemzet törvényes vezetői mindannyiunk által mélységesen tisztelt őszintén szeretett Kormányzó Urunk Öfömlésére (Zajos éjlenzés) és a részéről kinevezett kormányhatalom mögé, hogy ők az egységes nemzeti akarásban megnyilatkozó erőre támaszkodva — a Mindenható

Isten jóságos segítségével kitudják vezetni Szűz Mária népet a sorscsapások éjszakájának sötét-ségéből a boldog békesség ragyogó napjának világosságára.

Ennek a nemzeti összefogásnak kifejezésésképpen indítványozom: üdvözölje a képviselőtestület mai üléséből táviratilag az ujonnan megalakult kormány fejt: Sztójay Döme m. kir. minisztereinköt és

városunk díszpolgárát vitéz Jaross Andor

belügyminisztert kövélkezőkben:

Sztójay Döme miniszterelnök úr Budapest Mohács megyei város képviselőtestülete üdvözli Nagyméltóságodat az új magyar életet ígérő kormány megalakítása alkalmából és a Mindenható áldását kéri nehéz munkájára.

Vitéz Jaross Andor belügyminiszter úr Budapest Mohács megyei város képviselőtestülete büszke örömmel köszönti díszpolgárát a belügyminiszteri székben az új magyar élet küszöbén és a Mindenható áldását kéri nehéz munkájára.

A képviselőtestület egyhangú lelkesedéssel fogadta el az indítványt.

Majd vitéz Szőnyi Alajos polgármester a továbbiakban így folytatta. Minden nemzetnek gyökere multjában van és a nemzet fája annál jobban állja a történelem viharait, minél mélyebbe nyúlnak le gyökerei a multban.

Március hó 20-án volt történelmünk egyik kimagasló alakja Kossuth Lajos halálának 50 ik évfordulója. Ma különösképpen tündöklő világossággal sugárik Kossuth tanítása felénk, hogy ezeréves politikai életünk minden egyes kérdése végső fokon a szabadság, függetlenség az egy-

séges nemzeti állásfoglalás és az alkotmányosság pillérére támaszkodva oldható meg 50 éve halt meg Kossuth Lajos a halálának évfordulója nemcsak az ő halhatatlanságának, hanem a nemzet örök életének ünnepe is. Három kiváló művésznünk születésének 100 éves évfordulójáról is meg kell emlékeznünk. Ezek a mesterek nem a szó és betű fegyverével, hanem ecsetjük alól kikélt csodálatos alkotásokkal szereztek a magyar nemzetnek minden felé dicsőséget. E három művész *Munkácsy Mihály, Benczur Gyula és Mészöly Géza*. A távol messzeségből is világító fényük lelkünknek melegséget, biztatást erőt kölcsönöz, e tündöklő magyar multba való visszapillantás megszilárdítja hitünket a jövőben s ez a mult mint eddig is mindenkor bőszes erőforrása lesz az egységes, az akadályokat legyűrő, a boldog sorsot kiharcoló győzedelmes magyar akaratnak, tejezte *Vitéz Szónyi Alajos* nagyszabású felszólalását s képviselőtestület lekkesen megéjenezte. Ezután rátértek a napirendre.

Jóváhagyó leiratok bemutatása után megszavazta a képviselőtestület a zsidó ingatlanokból Mohács megyei város birtokába adott a Középfokú mezőgazdasági Iskola gyakorló területének megvételéhez szükséges mintegy 228 000 P vételárát, amit függőkölcsön útján teremt elő a képviselőtestület.

A város jövő fejlődése érdekében oly nagyfontosságú csatornázási és vízvezetési tervének elkészítésére a képviselőtestület *Rády István* budapesti mérnököt bízta meg s ezen költségre a fedezetet is kijelölte.

Petery Károly felszólalásában örömet fejezte ki afelett, hogy a város a tavolabbi jövő érdekében már most megteszi a lépéseket s éppen ezért felhívja a polgármester figyelmét a város másik két fontos problémájára s az a kulturpalota és a gőzfürdő kérdése. Kéri, hogy ezek terveit is minél előbb készítse el a város, hogy az eljövendő béke években ne kelljen a tervezgetésekkel időt vesztegetni.

Jányi Antal felszólalásában elienzi a vízvezeték és csatornázást, mert szerinte erre Mohácsnak mint mezővárosnak nincs szüksége.

Tihanyi János apát-plébános felszólalásában ramutat a vízvezeték és csatornázás elsőrangú szükségességére a mezőgazdaságnál is, pelda erre Németország sok mezővárosa, sőt Németboly községben igen sok gazdában vízvezeték van még az istállóban is.

Vitéz Szónyi Alajos köszönetet mondva a felszólalóknak hangsúlyozza, hogy a vízvezeték elsősorban a város igen rossz ivóvíz ellátását fogja generalisan megoldani, mert tisztia forrásvizet kap a város, masreszt tűzrendészeti szempontból is igen fontos. A csatornázás szükséges volta pedig nem is képezheti vita tárgyát, mert hiszen város vezetése az kell a legfőbb gondjának lennie, hogy minél higienikusabb helyzetbe hozza annak lakóit.

A duna átkelési üzem díjtételeit a II Lajos csavargózós 40 000 P-t meghaladó javítási költségei miatt, a képviselőtestület ezen

költségeknek két évre való elosztása mellett 30% al emelte. Eszerint egyszerű átkelési díj: gyalogszemély 14 fillér, szarvasmarha. ló, öszvér 26 fillér, kisebb állat 14 fillér, könnyű jármű 14 f, rendes jármű, motorkerékpár 70 f, személyszállító gépjármű 260 P, teherszállító gépkocsi üresen 4 P, teherszállító gépkocsi teherrel 450 P, rendesnél nagyobb önsúlyú jármű 6 pengő. Igen nagy önsúlyú gépek (gőzhenger, cséplőgép) 30 pengő.

Jányi Antal felszólalásában soknak tartja az átkelési üzem díjtételeinek emelését s kéri a polgármestert, hogy a kiadások fedezésére igyekezék kormánysegélyt kapni.

Vitéz Szónyi Alajos polgármester válaszában közölte, hogy ilyenirányú tárgyalások már folytak az illetékes miniszteriumokkal, de minthogy az átkelési üzem nem kizárólag mezőgazdasági üzem annak államsegélyezésére jogalap nincs s az üzemnek sajátmagát kell fenntartania.

Magyarország 1000 éves fennállásának emlékére létesített 300 P ös középiskolai ösztöndíjat a képviselőtestület *Hellberg Miklós* pécsi fémipari iskolai tanulóknak, az 200 P ös mezőgazdasági ösztöndíjat pedig *Sztanyó János* és *Dudar István* mezőgazdasági iskolai tanulóknak adta.

Dr Márkus Gábor volt városi gimnáziumi tanár kártérítési igényét a várossal szemben a képviselőtestület elutasította, miután a városnak annak idején, hogy állásában nem erősítette meg, jogszerűen járt el.

Személyi és kisebb jelentőségű ügyek tárgyalása és elfogadása után a közgyűlés véget ért.

Kedélyes látogatás a Főzőiskolában.

Berreg a telefon. Nincs kedved a főzőiskolába látogatni kérdi Pap tanácsnok? Máris jövök s azonnal indulunk is összes kritikai fegyvereink előkészítése mellett. Férfi ember mindig szeret kritikus szemmel belépni a konyha „szentélyébe” s ha sokszor nem is ért sokat a főzés tudományához igyekszik legalább annak látványát kelteni, hogy ért annyit hozzá, mint a női nem. Mi is így voltunk. Megleptük a Polgárok Olvasóköriében folyó főzőtanfolyamot. *Budavári Ilona* vármegyei zöldkeresztes élelmészeti előadó fogad bennünket s a 36 tagot számláló tanfolyam víg csoportja. Kelemes illatok csapják meg orrunkat s sietve elvegyülünk a szorgosan sürgölődő leányserg között Orrunk vészesen szaglászik, vajjon nem sikerül-e fel fogni egy kis kozmaillatot. Nem hagyják magukat azonban a leányok s magabiztosan végzik dolgukat, ki a tűzhely, ki az asztalok körül. Közben megtudjuk, hogy a tanfolyam résztvevői főleg gazdálányok s a cél, a zöldfőzelék főzésének oktatásán kívül az általános étrend emelése, figyelemmel azonban a jelenlegi háborús nyersanyagkorlátozásokra. Egy egy főzési napon sokféle ételt készítenek el a halgatók, hogy a négyhetes tanfolyam alatt minél többfajta étel elkészítését sajátítsák el. Közben az izlésesen megterített asz-

talhoz ülünk. Vázákban hóvirág bologtat a „szigorú” bizottság elé, de kénytelenek vagyunk már is elővenni mosolygós arcunkat, amint ima után az első fogást a vegyes zöldséglevest megízleljük. Bizony az nem hogy maga után semmikivánnivalót. Aztán ójaji paraj következik burgonyapürével. Férfiember általában nem rokonszenvez a „spenóttal”, de bizony ez is kiváló, aztán remek találasban 24 fő részére egy kiló sertéshúsból készült kiváló kolozsvári káposzta következik, majd burgonyafánk mosolygóránk s betelözésű krémes lepény. Ennyi megvesztegető kiváló készítmény után már el is felejtettük, hogy mi voltaképpen kritizálni jöttünk ide. Bizony kiválóan, működik ez a tanfolyam s *Budavári Ilona* a maga lenyűgöző kedvességével már beférkőzött növényedekéi szívébe s a lányok örömmel hallgatják megjegyzéseit egy-egy étellel, vagy találással kapcsolatban. A legmeglepőbb az volt számunkra, hogy a megízelt ételek közül egyikben sem volt zsír, hanem margarin. Nem vitásan, főleg vidéki közönségünk idegenkedik a margarintól. Mi bizony nem éreztünk annak állítólagos „szagából” semmit. Van aztán a

tanfolyamnak más fontos jelentősége is. S ez, a gazdasádsadalom konyháiban is megszerettetni a zöldfőzeléket, így pl. a parajt a növényedekéi állítása szerint még ha termelik is, csak eladásra szánják, de konyhájukban olyat még nem főztek, úgy-szintén egyéb sok vitamint tartalmazó zöldfőzeléket. Egyoldalú a gazdasádsadalom étrendje s az ilyen tanfolyamok sokat változtathatnak rajta.

Megelégedetten veszünk búcsút a tanfolyam kedves vezetőjétől és hallgatóitól s megígérjük, hogy április 13-án délután tartandó záróvizsgán ottleszünk ismét s azt hiszem szívesen eljönnek majd azok is, akiket érdekel, hogy mit is lehet egy egészségesen vezetett tanfolyam keretében végezni a főzésstudomány elsajátítása terén ott is, ahol az, eleinte talán lehetetlen-ségnek számított.

Itt kell megemlékeznünk *Faragó Gábor* a Polgárok Olvasóköriének elnökéről is, aki a tanfolyam fontosságának tudatában átengedte a tanfolyam céljaira az Olvasóköri helyiségeit s ezzel már is megmutatta, hogy a megújódott székház átfogó missziót kíván teljesíteni a gazdasádsadalom körében.

Van-e szüksége Mohácsnak csatornázásra és vízvezetékre?

Mohács város képviselőtestülete április hó 3-án tartott közgyűlésén foglalkozott Mohács város csatornázási és vízvezetési ügyével s a tervek elkészítésével megbízást adott *Rády Imre* budapesti mérnöknek. A közgyűlésen az egyik képviselőtestületi tag felszólalásában ellenezte a város csatornázási és vízvezetési tervét, mert szerinte a város túlnyomórészt mezőváros és a gazdáknak sem a vízvezetékre, sem a csatornázásra szükségük nincsen.

Nem kívánunk itt az egészséges várospolitikáról vitatkozni, le kell szögeznünk azonban azt, hogy egy város városiasodásáról tulajdonképpen csak akkor beszélhetünk, amikor már vízvezetékkel és csatornázással rendelkezik.

Kizárólag a szükségszerűség szempontjából kívánjuk e kérdést mérlegelés tárgyává tenni s ezért felkerestük *Fehérvári István* ny. műszaki tanácsnokot, aki a városrendezési terveket még aktív szolgálatában idejében készítette el legnagyobb részét, benne foglalva a vízvezeték és csatornázás ügyét is s kérdést intéztünk hozzá, nyilatkozzék, hogy minden várospolitikai és fejlődési szemponttól függetlenül *szüksége van-e Mohács városának a csatornázásra és vízvezetékre?*

Mindkét kérdésben — felelte *Fehérvári tanácsnok* — úgy látom a város nagyközönsége, főleg annak gazdasádsadalma helytelen megítélésből indul ki s azt inkább, mint egyszerű városfejlesztési programnak tekinti, holott mindkét kérdés megvalósítását kényszerítő körülmények sürgetik. A városban, különösen annak belterületén már igen sok vízvezeték ház és háztömb épült. Ezen házak ma már annyi szennyvizet ter-

melnek, hogy annak elemzésére szolgáló területek egyszerűen képtelenek s a talaj illetve van szennyvízzel. A kórház, a Szeretelház, a Korona emésztőmáncéi egyszerűen képtelenek már ellátni feladatukat s állanló küzdelmet jelent a fel feltörő szennyvíz elleni védekezés. Ez a vízvezetéképítkezés a magánháztartásokban is évről évre erősen gyarapszik, tehát e téren még nagyobb mérvű telítettség áll elő. Nézzünk a város magassági térképére (színes térképet tár elénk *Fehérvári tanácsnok*) s rögtön látni fogjuk, hogy Mohács milyen alacsony fekvő város. Több mint 1/5 része a városnak árterülete a Dunának s a Tisza István utcán át az Árok utca felé eső rész kimutathatóan a Duna medre volt. Ennek következtében a város általában 1—2 méterrel alacsonyabban fekszik a Duna legmagasabb vizállásánál. Így különösen a Deák-tér, Tisza István u., Rákóczi u., Kálvin u., Árok u., Fűzfa u., Rókus utca 1 1/2—2 méterrel alacsonyabban fekszenek. Tartósabb magas vizállás mellett, amikor a talajvizek is erőteljesebben szivárognak elő, a most is fel-felzúvargó szennyvíz ellen csatornázás nélkül védekezni egyszerűen nem lehet. A városnak ezen alacsony fekvése következtében a szennyvíznek Kőlked felé való elvezetése nem oldható meg, hanem azt át kell emelni a Dunába. A tervek szerint ez az átemező mű a Szabadság téren nyerne elhelyezést, amely a város központjából kiinduló főcsatornának lenne a gyűjtőhelye. Ennek következtében a Szabadság-tértől északra fekvő Duna szakasz megtisztulna s főleg, hogy a kórház csatornája is idekerülne, az állandó tifuszveszély is megszűnne. Az egész város csatornázása a

jelenlegi, kétségtelenül magas munkabér és nyersanyag árak mellett mintegy két és félmillió pengőbe kerülne, ez azonban az egész város területét befoglalja, tehát helytelen az olyan érvelés, amely a két és félmillió pengőből indul ki, mert hiszen ekkora munkára a város egyedül nem is képes, de nem is oldható meg egyszerre, hanem először a Szabadtság tér irányába a főcsatornák lefektetésére kerülne a sor s a főcsatornába azután apránként lehet bevezetni a külső perifériákat. A csatornázás költségeit és annak fenntartását azután a háztulajdonosok lassan visszaférítik. Ide kapcsolódik bele azután a csapadékvíz elvezetése. Nagyobb zápor esetén Mohács úgyszólván úszik. Szeretik a laikusok ilyen esetben a műszaki hivatalt kritika tárgyává tenni, holott a már előadott alacsony fekvésénél fogva a mindnagyobb beépültség miatt is annak elvezetése nem lehetséges. Az a néhány dunaparti csatorna ezt az óriási munkát ellátni nem tudja s a Dunának 450, illetve 650 es vízállása mellett azokat is le kell zárni. A csatornázás esetén ez a probléma is egy csapással megoldódik. Mindent egybevetve tehát a városnak nem olyan kérdése ez, ami felett egyáltalán vitatkozni lehet, hanem azt az eljövendő békeévek alatt a legsürgősebben meg kell oldani a kényszerítő körülmények folytán.

És mi a helyzet a vízvezeték terén? — kérdeztük Fehérváry tanácsnokot.

A város területén — feleli Fehérváry tanácsnok — kétségtelenül mindenütt van víz, de ez vas- és magántartalmú és erősen agresszív a vasra is, amellel igen kemény, mosásra alkalmatlan s ha nem is kifejezetten egészségtelen, hanem ivásra alkalmatlan. A város talajának erősen szennyezett volta amellel állandó veszéllyel kísért, hogy ez a víz fertőződik a város alatt összegyűlemlő szennyvízzel. A város egészséges vízkérdésének megoldására két lehetőség volna. Az egyik a Duna vízének különböző szűrőkészülékeken való átvezetésével, megfelelő clórozással vezetni a városba. Itt első sorban az a hátrány, hogy nincs olyan védett partsáv, ahol ne ömlene be valami csatornaszerű beömlés, amellel a szűrés és clórozás jelentős költséget jelent. A másik megnyugtatóbb megoldás a források foglalása. E téren Mohács nincs reménytelen helyzetben, sőt nagy reményt nyújtanak a Jenyei völgyben már eddig is feltárt források. A városi földbányában talált forrás vizét már beható kémiai vizsgálat nélkül is úgy ivásra, mind ipari célokra kiválóan találták az itt járt szakértők. E forrásokat már egy földgeológus és egy varázs-szerű vizkutató is megtekintette s megállapították, hogy a Jenyei völgy tele van sok sziklavíz tartalmú forrással. Ezt a vizet aztán minden nagyobb nyomás nélkül be lehetne vezetni a Villamosmú telepére, ahonnan víztorony építése nélkül, kompresszorral lehet a vizet a városba hozni. A vízvezeték bevezetését szegényebb háztulajdonosok részére nem tennék kötelezővé,

hanem egyes utcákban hidrások (vízcsapokat) építenék s így a város egész lakossága anélkül, hogy a lakóházban vízvezeték lenne, kitűnő forrásvízhez jut.

Ez egy csapásra megoldaná a város kétségbeesítő vízkérdését, tűzvédelmi szempontból pedig végre megnyugtató módon biztosítaná a várost, mert jelenleg bizony kutak komolyabb tűz esetén percek alatt kimerülnek. A Jenyei dűlőben lévő forrásokat galériás kutakba kell vezetni s innen, amennyiben a talaj nem nagyon szulfátos akár eternit csövekkel lehetne behozni, ami még a jelenlegi árak mellett sem jelentene többet 100 000 P-nél. Vétel volna tehát elmutasztani a városnak ezt a természetadta lehetőséget s hogy a képviselőtestület a háború kellős közepén foglalkozik e kérdéssel ez egyáltalán nem anakronizmus, mert hiszen a háború után igen nagy erővel indul majd meg a belső felépítés s akkor azok a városok kerülnek előnyösebb helyzetbe, akik a háborús éveket is felhasználják a béke években elvégzendő munkák kiterelésére. A város csatornázási és vízvezetési munkálatainak elkészítése óriási előmunkát igényel. A Kémiai, Közegészségügyi, Földtani intézeteknek az Iparügyi miniszterium külön osztályának kell a megfelelő vizsgálatokat megejteni s hogy a város ezt a munkát megkezdi csak örömmel kell üdvözölni s a város vezetését e munkájában mind erőnközl támogatni kell, fejezte be ismertetését Fehérváry István tanácsnok.

Ipartestület

Bajtársi Szolgálat.

Az ötödik évében dúló második világháború sorsközössége szociális és bajtársi viszonylatban közelebb hozta egymáshoz az együtt élő embereket. A különböző formájukban mutakozó sorscsapások, ha közvetlenül nem is, de közvetve is nagy hatást gyakorolnak a társadalom minden egyes tagjára s így a felelősség és köteletségérzet mindjobban kibontakozik úgy az állam, mind a társadalom részéről is.

A felelős kormányzati tényezők fontos és elsőrendű kormánya a programmá tették a különböző szociális kérdések mielőbbi megvalósítását, de addig is amíg a kormányzat részére a gazdasági lehetőségek módját nyújtanak azok megvalósítására, nagy szerep vár magára a társadalomra és azok különböző gazdasági és kulturális intézményeire is.

A mohácsi ipartestület is megértette a mai súlyos, háborús idők parancsszavát s az ipartestületek közül úgyszólván legelsőnek szervezte meg a hadbavonult iparosok visszamaradt családtagjai részére a „Bajtársi Segélyt”. Az ipartestület már két év óta fejti ki az ipartestületi tagok nemes áldozatkészségéből folyó segélyezéseket. A szervezés idején Mohács város iparostársadalma nagy lelkesedéssel csatlakozott a vezetőség munkájához és önkéntes havi felajánlásokkal nem várt eredménnyel rakta le alapját a ma is eredményesen működő segélyezésnek.

Az önkéntes havi pénzbeli felajánlások végett kibocsájtott felhívásoknak az iparosság legnagyobb része nagy lelkesedéssel tett eleget s méltó hitet tett szociális és bajtársi gondolkodásáról.

A megszervezett Bajtársi Segély pénztárából a rászorult, tehát a hadbavonult iparos, ipari munkáját nem folytató családtagok részére a szervezés első évében, 1942. év végén 3184 pengő, míg 1943. év végén 4188 pengő segély került kiutalásra. Az anyagi segítségen kívül az egyes ipari szakmák szakcsoportjai a hadbavonult iparos fennálló üzemből dolgozó családtagok, segéd és tanoncok által végzett munkálatok irányítását is elvállalták s szükség esetén ebbeli kötelezettségüknek is ugyanúgy eleget fognak tenni, mind az anyagi megsegítés terén.

A Bajtársi Segély megszervezését túlnyomórészt olyan kisiparosok áldozatkészsége tette lehetővé, akiket a mai háborús anyaggazdálkodás a legjobban érint, miert is ezek részéről történt felajánlások méltán nevezhetők háborús áldozathozatalnak.

Hisszük és reméljük, hogy azok az iparosok, akik bármely oknál fogva még nem állottak be a Bajtársi Segély frontjába vagy pedig kimaradtak, azok a mai sorsdöntő idők lehetését érezve rázzák le magukról az emberi gyarlóság béklyóit és szívleljék meg a testvéri szeretet krisztusi parancsát: „Szeresd felebarátodat mint tenmagadat!”

Grein Ferenc.

52.000 Kiló méter a vízen.

Gyönyörű kivitelezésű szobor és remekbeszabott fémlapok érkeztek a vízcserkészek otthonába a Magyar Evezős Szövetségtől. Vízcserkészeink akik 1942. évben 50 000 es teljesítményükkel vidéki viszonylatban az első helyre kerültek a vidéki evezősegyletek között 1943. évben is megtartották helyüket, mert a háborús idők dacára is, még 2000 kilométerrel többet eveztek, mint 1942. ben. Győrtől Apatinig és Monostorszegig mindenütt megfordultak a mohácsi vízcserkész hajók, sőt a csapat 27 tagja Mohácsról elindulva bement a Sióba és igen rossz vízviszonyok mellett sok kilométeren keresztül a hajókat vállukon, majd kocsikon vive feljutottak a Balatonra s Balaton legnagyobb részét körülhajózták s ezen utjuk alkalmával a Balatonon életet is mentettek. A Magyar Evezős Szövetség a mohácsi vízcserkészek ezen Mohács—Balatoni evezőstúdjának ítélte oda a Szövetség „Legszebb tura” díját. A „Legszebb tura” díjat azok az evezősegyletek nyerhetik el, amelyek társas hajóban különösen szép, nehézségekben gazdag evezős utat bonyolítanak le.

Hogy az összes magyarországi evezősegyletek elől ezt a mohácsi vízcserkészek nyerték el, nemcsak rájuk hanem Mohács városra nézve is büszkeség, mert hiszen a mohácsi vízisport még igen mostoha körülmények között végzi munkáját s hogy mégis ilyen nagyszerű eredm-

nyeket tud máris felmutatni, igazolja, hogy a mohácsi vízcserkészek örömmel és lelkesedéssel szentelik szabadidejüket az egyik legférfiasabb és leg-egészségesebb sport fejlesztésére, amely nemcsak sport, hanem az ifjúság kemény és áldozatot, elviselni tudó hazafias nevelésnek egyik kitűnő területe.

A mohácsi vízcserkészek az elmúlt esztendőben is kiváló munkát végeztek s hisszük, hogy ez a munka a megsokszorozódott nehézségek dacára is, változatlanul megy ez évben is.

Jó munkát! Szembe az árral!
—S—y—

HIREK

— **Feltámadási körmenetek.** A feltámadási körmeneteket értesüléseink szerint a templomokban tartják meg. A belvárosi plébánia a körmenetet a Fogadalmi templomban nagyszombat este 6 órakor a külvárosi plébánia területén a zárdatemplomban 4 órakor, a püspöktemplomban 6 órakor tartják. A husvéti ünnepek alatt a szentmiséket a rendes időben tartják. Husvét hétfőjén szent mise lesz Kőkeden és Felsőkandán d. e. 10 órakor.

— **Kitüntetés.** A Honvédezőkar főnöke dr. Neumayer József orvos mohácsi lakosnak a Szovjet elleni hadműveletek során kifejtett kitűnő szolgálataiért Dicsőre elismerését fejezte ki.

— **Eljegyzés.** Orsós József m. kir. tsz. szakaszvezető eljegyezte Pálóczy Margitot.

— **Honvéduzenetek.** Fenyvesi Ferenc hadnagy kellemes husvéti ünnepeket kíván leventéinek és minden ismerősének. Tábort postaszáma B 429.

Szép Lajos Géza szakaszvezető valahonnan Oroszországból boldog husvéti ünnepeket kíván szüleinek, rokonainak és minden ismerősének.

Mayer István tizedes kellemes és boldog magyar husvéti ünnepeket kíván kedves vevőinek és ismerőseinek valahol Oroszországból Táb. posta sz. K. 619.

Oszwald Ferenc honvéd kellemes husvéti ünnepeket kíván hozzátartozóinak és összes mohácsi és mohács szigeti ismerőseinek valahonnan Oroszországból. Tábort postaszáma L. 907.

— **Áthelyezés.** Puer Gyula mohácsi várososi számvéveségi tanácsost a m. kir. Belügyminiszter Zalaegerszegré helyezte át. Puer Gyula kedves szives modoru tisztviselő Mohácsról való eltávozására barátai és ismerősei körében őszinte sajnálatot váltott ki.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Heil József kőművesmester mohácsi lakos nevét „Harasztli”-ra változtassa át.

— **A tanonciskola évzárása.** Az iparos- és kereskedőtanonciskola igazgatója közli az iskola növendékeivel, hogy az 1943—44. tanév április hó 1-vel bezárt. Bizonyítványért és egyéb felvilágosításért a növendékek az áll. polgári iskola igazgatói irodájában jelentkezzenek.

Korlátozások a személyforgalomban. Az Első Dunagőzhajózási Társaság Budapest—mohácsi személyhajóforgalmat további intézkedésig beszüntette. A MFTR közlése szerint a Budapest—Apatin között személyforgalomban április hó 3 tól kezdődően korlátozások léptek életbe. Budapestről Apatinba hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton, Apatinba vissza kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap indul a hajó a folyó évre kiadott menetrend szerint.

Nyári záróra a lúszerszakmába. A fűszerkereskedések április hó 1-ével a nyári nyitó és záróra rendelet szerint tartoznak üzleteiket reggel fél 7 órától este 6 óráig nyitvatartani. Ebédszünet fél 1-től 2 óráig van.

A polgári iskola évvizsgálása. Az állami polgári iskola igazgatója felhívja a növendékeket, hogy a segélyző könyvtárból és az ifjúsági könyvtárból kapott könyveket hozzák be az iskolába és adják át a könyvtárt kezelő tanároknak. Közli továbbá, hogy minden tanuló köteles az egész évre szóló tandíjat haladéktalanul befizetni az iskola csekszámlájára. Az évvégi bizonyítványt csak az kaphatja meg, aki a tandíj befizetését a befizetési lap „Elismervény” szelvényével igazolja. Az évvégi bizonyítványok kiosztásának ideje: folyó hó 10-én délelőtt 10 óra. Helye: az állami polgári iskola épülete.

Szarvasmarha csere. Mindazok a tehenes gazdák, akiknek meddő, vagy kevés tejet adó tehenük van, vágómarhát leadni pedig nem kötelesek, jelentsek be a közellátási ügyosztály 4 sz. szobájában, hogy jól tejelő, vemhes igénybevett jószágokkal kicserélhetők legyenek. Ilyen cserét a gazdák egymás között az ügyosztály közbenjötté nélkül is eszközölhetnek, mindaddig míg az igénybevett jószágot nem kell leadni.

Babakelengye zárolása. A babakelengyét és a babakelengye készítésére alkalmas anyagot a közellátási ügyosztály zárrolta. Április hó 4-től kezdve az igényjogosultak csak utalvány ellenében kaphatnak. Az igénylők bejelentéseiket annál a kereskedőnél jelentik be ahol a meglévő készleiből vásárolni kívánnak. A kereskedő minden hét szombatján az igényléseket benyújtja a közellátási ügyosztálynak és az ügyosztály a leellenőrzés után az utalványt a jogosultnak kiadja.

Kedvezmény az ipari növénytermelő gazdának. Azok a gazdák, akik ipari növények termesztésére bármely termeltető vállalattal szerződést kötnek, a központi készletből kedvezményes áru vetőmagot kapnak költsésként. A napraforgó termelésénél a kisebb termékek még abban az esetben is terhükre történő beszámítás nélkül jutnak vetőmaghoz, ha termelési szerződést nem kötöttek, mert egy gazdálkodó legfeljebb 10 kg napraforgóvetőmagszükségletét beszállítási köteleességének növelése nélkül megvásárolhatja.

Margarin kiszolgáltatás. Mindaddig míg a margarin készlet tart, minden egyes zsirgyszelvénnyel feles aranyban kötelesek a hűsítőiparosok margarint kiszolgáltatni.

Menetrend és díjszabási változások a MÁV-nál. A MOT jelenti, hogy április 1-től kezdve bizonyos menetrendi és díjszabási változások léptek életbe és ezért a MÁV igazgatósága felkéri az utazóközönséget, hogy elutazása előtt az állomásfőnököseknél, tájékoztató és felvilágosító irodáknál a vonatok közlekedése felől érdeklődjenek.

Tilos az ellenséges rádió adók hallgatása. MTI. A m. kir. Kormány rendelete értelmében külföldi rádióállomás közvetítésének hallgatása tilos. A tilalom kiterjed a zenei műsorokra is. Nem vonatkozik a tilalom a német birodalom, valamint a német birodalommal szövetségben álló államok adóállomásaira. A német birodalmi csapatok által megszállt területen működő és német vezetés alatt álló adóállomásokra. A tilalom megszegése kihágás és büntetése két hónapi, háború idején 6 hónapig terjedhető elzárás. A büntetőjogi felelősségen felül rendőrhatalósági őrizet alá helyezésnek internálásnak is helye van. Azt a rádió vevő készüléket, amellyel a kihágást elkövették, el kell kobozni.

Tilos légitámadásokból eredő tárgyakhoz nyúlni. A honvédelmi miniszter rendelete értelmében ellenséges légitámadásokból származó tárgyakhoz (repülőgéproncok, azok alkatrészei, bombák, repeszdarabok, a légi hadviselésnél alkalmazott fegyverek) nyúlni vagy azokat elvinni tilos. Fel nem robbant ellenséges bombákhoz szintén tilos hozzányúlni. Az, aki ilyen fegyvereket, eszközöket talál vagy észlel, köteles azt a legközelebbi rendőrszemnek azonnal tudomására hozni. Talált bombaalkatrészeket és általában minden ismeretlen, de valószínűleg az ellenséges támadásból eredő tárgyakat szintén a rendőrszemnek kell bejelenteni. Aki e rendelkezéseknek eleget tesz, nemcsak saját testi épségét őrzi meg, hanem a hadvezetőségnek is módot nyújt az ellenséges támadásból eredő tárgyak megismerésével arra, hogy az ellenük való védekezést eredményesebbé tehesse. A rendelkezések megszegése kihágásnak minősül és azt a törvény szigorúan bünteti.

Rögtönbíráskodás kiterjesztése. A m. kir. kormány a rögtönbíráskodást kiterjesztette a gyilkosság, szándékos emberölés és a rablás büntetési ábrában az esetben is, ha azt nem löfegyver, robbantószer vagy robbanóanyag használatával, illetőleg nem a légvédelmi készültséggel kapcsolatos elsőtétítést, vagy légiiridó alatt, vagy légitámadással kapcsolatban követik el.

Anyakönyvi bejegyzések 1944. március 31-től április 7-ig Születések: Sommer Judit Klára, Vörös Terézia, Munkás Mária, Barjaktár Erzsébet Ilona, Vén Ferenc, Linder Antal.

Házasságkötés: Püspök István és Budovinszky Róza.
Halalozások: Szajcsán József 44 éves, Schmidt Jánosné 45 éves, Rosenthal Tivadar 67 éves, Bősz Jánosné 50 éves, Csomay Mária 62 éves, Nagy István 82 éves.

Légoltalmi közlemény. MTI. A Honvédelmi miniszter a légoltalmi elsőtétítést április 3-tól kezdődően úgy szabályozta, hogy a magánvilágítást az egész ország területén 19 órától hajnali 5 óráig kell elsőtétíteni.

SPORT.

Vasárnap az MTE mivel szabados volt, itthon játszott barátságos mérkőzést az itt tartózkodó német katonai alakulat tal. Az eredmény 3:0 (2:0) volt az MTE javára. A játék az MTE kulturáltabb játékudását mutatta, amivel szemben a katonák csak lelkesedést tudtak felmutatni. Mindvégig sportszerű keretek közt folyt a játék és a nagy számban megjelent közönség jó futballt látott. A gólokat Karácsonyi 2 és Molnár szerezték. Hogy az MTE állandó fölénye ellenére is csak ennyi gól esett, annak „oka” a jól, sőt nagyszerűen védő német kapus volt. Élmény volt nézni védését. Az MTE jól kiegyensúlyozott csapat benyomását keltette és nagyobb feladatok megoldására is képesnek tartjuk egy jó balszélsővel megerősítve.

Husvét vasárnapra Mohácsra kisorsolt PEAC elleni mérkőzés későbbi időpontra halasztották és így az MTE barátságos mérkőzést fog tartani.

Április 16-án kétheti pihenő után az MTE Pécsre látogat el a BTC elleni csedékes bajnoki mérkőzés lejátszására.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

OMNIA FILMSZÍNHÁZ
Április hó 8-9-10-11-12
Münchhausen
Április 13-14
ALKALOM

FENYŐ
szőlőkaró — gömbrúd
faragottfa — komlókaró nagytételben is **ELADÓ.** „Gömbrúd” jelig ére **Blocknerhez**, Budapest, IV. Városház utca 10.

Lakatos műhelyemet
Bakács u. 8. sz. alá helyeztem át.
Megrendelõim további szíves partfogását kérem.

Gulyás Péter
lakatosmester.
Mohács szigeten fél lánc **kaszáló** és a réten 1 lánc **szántó eladó.**
Érdeklõdni lehet:
Arany János u. 3.

Bakács utca 9. szám alatti
ház eladó.
Érdeklõdni lehet: **Dr. Varga Mihály**
ügyvédnél.

Hivatalos gabonaárak
1944 április hóban:

Buza	43.75 P
Rozs	40.75 P
Takarmányárpa	39.75 P
Sörárpa	43.75 P
Zab	43.75 P
Csöves tengeri	— P
Morzsol tengeri	35.20 P
Bab, fehér	80.— P

GYÖKERES
rizling-ojtvány
E L A D Ó. **Harczi Sándor**
Szent Mihály tér 5. sz.

ELADÓ a Barát utca 20. számú
ház.

Főzőmindenest és gyermeklányt
keresek 15-ére vagy május 1-ére.
Mohács, Kossuth Lajos utca 65.

Használt halószobabútor
ELADÓ. Bakács utca 39. sz.

Alsómezőben 1300 □ öl
szántó eladó.
Az ennek megfelelő tag a pécsi országút mellé kerül. Érdeklõdni lehet **Dr. Horváth Lajos** ügyvédnél.

ELADÓ egy 2 1/2 lóerős villanymotor, körfűrészszel és kalapácsos darálóval.
Megtéríthető **Felső-Dunasor 30.**

Töltőtollak, tühegyütollak javítását vállalom:
Fridrich Oszkár
könyvkereskedő, Mohács
Zrinyi utca 17. számú

ház eladó.

Egy házaspár keres **bútorozott szobát** konyhahasználattal.
Cím a kiadóhivatalban.
Mohács m. város hegközsége.
34/1944. szám.

Hirdetmény.
Mohács megyei város hegyközsége felhívja a szőlő- és gyümölcsstermelők figyelmét, hogy a rézgalic jegyek április hó 11-től április hó 23-ig kerülnek kiosztásra.
A jegyeket a városi kertészetben (Mező utca 9. szám) kellő igazolás mellett (birtokírvél) minden hétköznap délután 5 órától este 7 óráig lehet átvenni.
Szőlőpermetezéshez kataszteri holdanként 4 kg. rézgalic, 14 kg. feketegalic és 4 kg. rézmészpor, továbbá a gyümölcsfák permetezéséhez fákként télialmára átlag 3-4 dkg., kajszli és meggyre átlag 2-3 dkg. lett kiutalva.
Mohács, 1944 április hó 5-én.

Dr. Beck Alajos
hegközségi elnök.